13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6

דף עבודה בעקבות רבי יהודה הנשיא (רבי)

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

פְּתִיחָה: קוֹל הַתּוֹרָה בְּאַרְמוֹן הַנָּשִׂיא

יְלָדִים, נַסּוּ לִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל מַה שֶּׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְתָאֵר לָכֶם עַכְשָׁו.

אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, לִפְנֵי כְּאַלְפַּיִם שָׁנָה. בְּעִיר יָפָה וּשְׁקֵטָה גָּר מַנְהִיג עַם יִשְׂרָאֵל. קוֹרְאִים לוֹ רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, אֲבָל כֻּלָּם כָּל כָּךְ אֲהֵבוּ וְכִבְּדוּ אוֹתוֹ, עַד שֶׁקָּרְאוּ לוֹ פָּשׁוּט ״רַבִּי״, אוֹ ״רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ״.

הַבַּיִת שֶׁל רַבִּי הָיָה מַמָּשׁ כְּמוֹ אַרְמוֹן. רַבִּי הָיָה עָשִׁיר מְאֹד. עַל הַשֻּׁלְחָן הָיוּ מֻנָּחִים תָּמִיד פֵּרוֹת נְדִירִים וְטָעִימִים, רֵיחַ שֶׁל לֶחֶם טָרִי עָלָה מֵהַמִּטְבָּח, וְהַבְּגָדִים שֶׁל רַבִּי הָיוּ עֲשׂוּיִים מִבַּד רַךְ וְנָעִים.

אֲבָל כָּל הָעֹשֶׁר הַזֶּה לֹא עִנְיֵן אֶת רַבִּי יְהוּדָה כְּלָל. אִם הֱיִיתֶם נִכְנָסִים לַחֶדֶר הַפְּרָטִי שֶׁלּוֹ, לֹא הֱיִיתֶם מוֹצְאִים אוֹתוֹ סוֹפֵר מַטְבְּעוֹת זָהָב. לֹא וְלֹא!

מֵהַבֹּקֶר עַד שְׁעוֹת הַלַּיְלָה הַמְאֻחָרוֹת, בָּקַע מֵהַחֶדֶר קוֹל מָתוֹק וְעָרֵב. זֶה הָיָה קוֹל לִמּוּד הַתּוֹרָה!

בְּאוֹתָם יָמִים עָסַק רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא בְּהֲלָכָה אַחַת עֲמֻקָּה וְקָשָׁה מְאֹד. הַהֲלָכָה הַזּוֹ הָיְתָה כָּל כָּךְ מְסֻבֶּכֶת, עַד שֶׁרַבִּי מָצָא לָהּ שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר (13) הֶסְבְּרִים שׁוֹנִים! בִּשְׁפַת תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא מָצָא ״שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר פָּנִים לַהֲלָכָה״.

וְכָךְ, יוֹמָם וָלַיְלָה, יָשַׁב רַבִּי, נִגֵּן אֶת מִלּוֹת הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ מְגִילּוֹת הַקְּלָף, שֶׁרֵיחַ שֶׁל קֶדֶשׁ נָדַף מֵהֶן, וְשִׁנֵּן שׁוּב וָשׁוּב אֶת י״ג (13) הַהֶסְבְּרִים, מֵהָרִאשׁוֹן וְעַד לָאַחֲרוֹן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח.

הָאִישׁ מֵאֲחוֹרֵי הַקִּיר

אֲבָל רַבִּי יְהוּדָה לֹא יָדַע שֶׁהוּא אֵינוֹ לוֹמֵד לְבַדּוֹ!

מִחוּץ לַחַלּוֹן הַגָּדוֹל שֶׁל בֵּית הַמִּדְרָשׁ, בֶּחָצֵר, עָמַד אִישׁ פָּשׁוּט. זֶה הָיָה הַכּוֹבֵס שֶׁל הָעִיר (בָּאֲרַמִּית קוֹרְאִים לוֹ ׳קַצָּרָא׳). תַּפְקִידוֹ שֶׁל הַכּוֹבֵס הָיָה עֲבוֹדָה פִּיזִית קָשָׁה שֶׁל עֲבוֹדַת כַּפַּיִם מְעַיֶּפֶת. הוּא הָיָה טוֹבֵל אֶת הַבְּגָדִים בְּגִיגִיּוֹת שֶׁל מַיִם מְלֵאִים בְּסֹבּוֹן שֶׁל פַּעַם שֶׁנִּקְרָא בּוֹרִית. הָיָה לְסַבּוֹן הַזֶּה רֵיחַ חָזָק וְחָרִיף מְאֹד. הַכּוֹבֵס הָיָה מְשַׁפְשֵׁף בְּכֹחַ אֶת הַבְּגָדִים, סוֹחֵט אוֹתָם עַד שֶׁשְּׁרִירֵי יָדָיו כָּאֲבוּ, וּמַכֶּה עֲלֵיהֶם עַל הַסְּלָעִים כְּדֵי לְהוֹצִיא מֵהֶם אֶת הַלְּכְלוּךְ.

פְּלִיק... פְּלַק... סְוויש... אֵלּוּ הָיוּ הַקּוֹלוֹת שֶׁל הַמַּיִם וְהַבְּגָדִים בֶּחָצֵר.

אֲבָל הַכּוֹבֵס הַזֶּה הָיָה אוֹהֵב תּוֹרָה אֲמִתִּי. כְּשֶׁהָיָה שׁוֹטֵף וּמְשַׁפְשֵׁף אֶת הַבְּגָדִים, הוּא לֹא חָשַׁב עַל כֶּסֶף, וְלֹא חָשַׁב עַל הָעֲיֵפוּת. הוּא כִּוֵּן אֶת הָאָזְנַיִם שֶׁלּוֹ עַד לַקָּצֶה... רַק כְּדֵי לְהַקְשִׁיב לַקּוֹל הַבּוֹקֵעַ מֵהַחַלּוֹן – קוֹלוֹ הַמָּתוֹק שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא!

בְּכָל פַּעַם שֶׁרַבִּי חָזַר עַל הֲלָכָה, הַכּוֹבֵס הָיָה לוֹחֵשׁ אוֹתָהּ לְעַצְמוֹ. תּוֹךְ כְּדֵי כְּבוּס וּסְחִיטָה, הוּא חָזַר בְּדִיּוּק מֻפְלָא עַל כָּל שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר הַהֶסְבְּרִים הָעֲמֻקִּים! מַמָּשׁ ״תּוֹרָה וַעֲבוֹדָה״. יָדַיִם בַּמַּיִם – וְלֵב בַּשָּׁמַיִם!

חֹשֶׁךְ שֶׁל שִׁכְחָה

וְאָז, קָרָה דָּבָר נוֹרָא.

בְּאֶחָד הַיָּמִים, הִתְחִיל רַבִּי לְהַרְגִּישׁ רַע. חֹם גּוּפוֹ עָלָה, פָּנָיו הֶאֱדִימוּ, וְזֵעָה קָרָה כִּסְּתָה אֶת מִצְחוֹ. רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ חָלָה בְּמַחֲלָה קָשָׁה מְאֹד. תַּלְמִידָיו בָּכוּ וְהִתְפַּלְּלוּ, וְכָל בֵּית הַמִּדְרָשׁ עָצַר מִלֶּכֶת. שֶׁקֶט עָמוֹק וְעָצוּב יָרַד עַל הָעִיר כֻּלָּהּ. אֲפִלּוּ הַכּוֹבֵס בַּחוּץ עָצַר מִמְּלַאכְתּוֹ וְנָשָׂא תְּפִלָּה גְּדוֹלָה לְרִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.

בְּחַסְדֵּי ה׳, לְאַחַר תְּקוּפָה קָשָׁה, רַבִּי הִבְרִיא! הַחֹם יָרַד, וְכוֹחוֹ חָזַר אֵלָיו מְעַט מְעַט.

רַבִּי קָם מִמִּטָּתוֹ, נָטַל אֶת יָדָיו, וּמִיָּד מִהֵר לַסְּפָרִים שֶׁלּוֹ. הוּא רָצָה לַחְזֹר אֶל 13 הַהֶסְבֵּרִים שֶׁל הַהֲלָכָה הַקָּשָׁה. הוּא פָּתַח אֶת הַסֵּפֶר, עָצַם עֵינַיִם, רָצָה לְהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַהֲלָכָה – אֲבָל שָׁכַח.

הַמֹּלִים... נֶעֱלְמוּ. הַזִּכָּרוֹן נִמְחַק. בִּגְלַל הַמַּחֲלָה הַקָּשָׁה, שָׁכַח רַבִּי יְהוּדָה אֶת כָּל תְּלַת-עֶשְׂרֵה (13) הַפָּנִים שֶׁל הַהֲלָכָה שֶׁעָלֶיהָ עָמַל כָּל כָּךְ קָשֶׁה!

רַבִּי הָיָה שָׁבוּר מִצַּעַר. הוּא לֹא בָּכָה שֶׁהוּא חָלָה, הוּא לֹא בָּכָה שֶׁכּוֹאֵב לוֹ בַּגּוּף. הוּא בָּכָה – עַל הַתּוֹרָה שֶׁהָלְכָה לְאִבּוּד!

קָרָן אוֹר רִאשׁוֹנָה – רַבִּי חִיָּא

רַבִּי קָרָא לַתַּלְמִיד הֲכִי קָרוֹב וְהֲכִי גָּדוֹל שֶׁלּוֹ, רַבִּי חִיָּא.

"חִיָּא בְּנִי," בִּקֵּשׁ רַבִּי בְּקוֹל רוֹעֵד, "הַאִם הִסְפַּקְתָּ לִלְמֹד מִמֶּנִּי אֶת הַהֲלָכָה הַהִיא עִם שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר הַהֶסְבֵּרִים? הַאִם אַתָּה זוֹכֵר מַשֶּׁהוּ?".

רַבִּי חִיָּא הִתְאַמֵּץ לְהֶזָּכֵר. "מוֹרִי וְרַבִּי," אָמַר, "לָמַדְתִּי מִמְּךָ רַק חֵלֶק מִמֶּנָּה. אֲנִי זוֹכֵר שִׁבְעָה הֶסְבֵּרִים מִתּוֹךְ הַשְּׁלוֹשָׁה עָשָׂר. שִׁשָּׁה יְסוֹדוֹת חֲסֵרִים לִי".

רַבִּי יְהוּדָה שָׂמַח עַל הַשִּׁבְעָה שֶׁנִּצְּלוּ, אֲבָל לִבּוֹ נִצְבַּט בְּכְאֵב. מַה עִם הַשִּׁשָּׁה הַחֲסֵרִים? אֵיךְ יוֹדְעוּ עַכְשָׁו אֶת הָאֱמֶת הָאֱלֹקִית? אֵיךְ נַחֲזִיר אֶת הַתּוֹרָה?

הַהַפְתָּעָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַכּוֹבֵס

לְפֶתַע, אֶחָד הַתַּלְמִידִים נִזְכַּר בְּמַשֶּׁהוּ. "רַבִּי," אָמַר כְּמְעַט בְּלְחִישָׁה, "כְּשֶׁלָּמַדְתָּ אֶת הַהֲלָכָה הַזּוֹ לְפָנַי שֶׁחָלִיתָ, הַחַלּוֹן הָיָה פָּתוּחַ... בַּחוּץ עָמַד הַכּוֹבֵס הַפָּשׁוּט... אֲנִי זָכוּר שֶׁרָאִיתִי אֶת הַשְּׂפָתַיִם שֶׁלּוֹ זָזוֹת בַּהֶקְשֵׁב רַב".

לֹא הָיָה צָרִיךְ לַחְשֹׁב פַּעֲמַיִם. רַבִּי חִיָּא יָצָא מִיָּד הַחוּצָה, אֶל הֶחָצֵר עִם הַגִּיגִיּוֹת.

הַכּוֹבֵס עָמַד שָׁם, יָדָיו קְפוּאוֹת מֵהַמַּיִם וְרַטּוֹבוֹת הָיוּ בִּבְגָדִים כְּבֵדִים.

"אָחִי הַיָּקָר," פָּנָה אֵלָיו רַבִּי חִיָּא בְּכָבוֹד הָרָאוּי. "תַּגִּיד לִי, מֵמָּה שֶׁשָּׁמַעְתָּ מִקּוֹלוֹ שֶׁל נְשִׁיא יִשְׂרָאֵל, הַאִם אַתָּה זוֹכֵר אֶת י"ג הַהֶסְבֵּרִים שֶׁל הַהֲלָכָה הַהִיא?".

הַכּוֹבֵס הִסְמִיק, הוֹרִיד אֶת רֹאשׁוֹ בַּעֲנָווה וְאָמַר: "כֵּן, כְּבוֹדוֹ. חָזַרְתִּי עֲלֵיהֶם הַרְבֵּה, שָׁמָּא אֶזְכֶּה לָדַעַת תּוֹרָה".

הַכּוֹבֵס חָזַר מִלָּה בְּמִלָּה עַל אוֹתָם שִׁשָּׁה (6) הֶסְבֵּרִים שֶׁנֶּעֱלְמוּ! רַבִּי חִיָּא שָׁמַע, וְזִכְרוֹנוֹ חָזַר אֵלָיו מִיָּד. שִׁמְחָה גְּדוֹלָה פָּרְצָה בְּלִבּוֹ! הַכּוֹבֵס, עִם הַבְּגָדִים הָרְטֻבִּים וְרֵיחַ הַסַּבּוֹן – הִצִּיל אֶת סוֹדוֹת הַתּוֹרָה!

"אַתָּה עָשִׂיתָ אוֹתִי!"

רַבִּי חִיָּא רָץ מִיָּד לַחַדְרוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא. עִם חִיּוּךְ רָחָב, הוּא חָזַר בְּאָזְנָיו עַל אוֹתָם שִׁשָּׁה פָּנִים קְדוֹשִׁים, וְיַחַד אִתָּם שִׁלַּשׁ-עֶשְׂרֵה (13) הַפָּנִים הֻשְׁלָמוּ! הַתּוֹרָה חָזְרָה לִמְקוֹמָהּ, שלמה ומאירה.

ילדים, שימו לב היטב למה שקרה עכשיו.

אדם רגיל, שהיה נשיא חשוב ועשיר, היה שולח משרת שייתן לכובס כמה מטבעות כסף ויגיד לו "תודה, תמשיך לכבס". אֲבָל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא הָיָה עָנָיו וְטָהוֹר אֲמִתִּי!

רַבִּי שָׂם אֶת הַבְּגָדִים הַיָּפִים שֶׁלּוֹ, יָרַד בְּעַצְמוֹ מִמִּטָּתוֹ אֶל מִחוּץ לַבַּיִת, עַד לֶחָצֵר. כְּשֶׁהוּא עָמַד מוּל הַכּוֹבֵס הַפָּשׁוּט, שֶׁהָיָה עֲדַיִן רָטוֹב וְלוֹבֵשׁ בִּגְדֵי עֲבוֹדָה מְלֻכְלָכִים, הִבִּיט בּוֹ נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל בְּעֵינַיִם בּוֹרְקוֹת, כְּמְעַט עִם דְּמָעוֹת שֶׁל אוֹר, וְאָמַר לוֹ מִלִּים מַדְהִימוֹת מִלֵּב וְנֶפֶשׁ:

"אַתָּה – עָשִׂיתָ אֶת חִיָּא! וְחִיָּא – עָשָׂה אוֹתִי!"

אֵיזֶה כָּבוֹד עָצוּם! מַנְהִיג הַדּוֹר אָמַר לְאִישׁ הַכּוֹבֵס הַפָּשׁוּט: "בִּזְכוּתְךָ יֵשׁ לִי שׁוּב תּוֹרָה! בִּזְכוּתְךָ, הַתּוֹרָה חָיָה!". וְהַכֹּל – מִשּׁוּם שֶׁהַכּוֹבֵס שֶׁהַיָּדַיִם שֶׁלּוֹ עָבְדוּ כָּל כָּךְ קָשֶׁה – דַּאַג שֶׁהָאָזְנַיִם שֶׁלּוֹ יִשְׁמְעוּ תּוֹרָה, וְהַלֵּב שֶׁלּוֹ הָיָה נָקִי כְּמוֹ הַבְּגָדִים שֶׁהוּא כִּבֵּס!

מקורות: תלמוד בבלי, מסכת נדרים, דף מ"א עמוד א' ("כי הוה גמיר ר' תלת עשרי אפי הילכתא אגמריה לרבי חייא שבעה... הוה ההוא קצרא..."). קובץ חומר רקע: ספר "האגדה" ש', כה עשו חכמינו ה' 130. (מצוין בקבצי ה'מקורות' כ"13 הפנים שנשכחו ע"י רבי. 7 החזיר ר' חייא ו6 נוספים החזיר הכובס").

1. שאלות ידע מתוך הַסִּיפּוּר

א. בתחילת הסיפור נאמר: ״יְלָדִים, נַסּוּ לִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל מַה שֶּׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְתָאֵר לָכֶם עַכְשָׁו.״ — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: ״בִּשְׁפַּת תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא מָצָא ״שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר פָּנִים לַהֲלָכָה״.״?

ג. כיצד הגיב רבי יהודה הנשיא (רבי) למצב המתואר: ״רַק כְּדֵי לְהַקְשִׁיב לַקּוֹל הַבּוֹקֵעַ מֵהַחַלּוֹן – קוֹלוֹ הַמָּתוֹק שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא!״?

ד. מה השתנה בין ״הוּא פָּתַח אֶת הַסֵּפֶר, עָצַם עֵינַיִם, רָצָה לְהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַהֲלָכָה – אֲבָל...״ לבין ״רַבִּי חִיָּא יָצָא מִיָּד הַחוּצָה, אֶל הֶחָצֵר עִם הַגִּיגִיּוֹת.״?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: ״אדם רגיל, שהיה נשיא חשוב ועשיר, היה שולח משרת שייתן לכובס כמה מטבעות כסף ויגיד לו ״תודה, תמשיך לכבס״.״?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. יְלָדִים, נַסּוּ לִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל מַה שֶּׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְתָאֵר לָכֶם _____.

ב. אִם הֱיִיתֶם נִכְנָסִים לַחֶדֶר הַפְּרָטִי שֶׁלּוֹ, לֹא הֱיִיתֶם מוֹצְאִים אוֹתוֹ סוֹפֵר מַטְבְּעוֹת _____.

ג. בְּשִׁפַּת תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא מָצָא ״שְׁלוֹשָׁה עָשָׂר פָּנִים _____״.

ד. תַּפְקִידוֹ שֶׁל הַכּוֹבֵס הָיָה עֲבוֹדָה פִּיזִית קָשָׁה שֶׁל עֲבוֹדַת כַּפַּיִם _____.

ה. רַק כְּדֵי לְהַקְשִׁיב לַקּוֹל הַבּוֹקֵעַ מֵהַחַלּוֹן – קוֹלוֹ הַמָּתוֹק שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה _____!

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
אִם הֱיִיתֶם נִכְנָסִים לַחֶדֶר הַפְּרָטִי שֶׁלּוֹ, לֹא הֱיִיתֶם מוֹצְאִים אוֹתוֹ סוֹפֵר מַטְבְּעוֹת זָהָב.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: תַּפְקִידוֹ שֶׁל הַכּוֹבֵס הָיָה עֲבוֹדָה פִּיזִית קָשָׁה שֶׁל עֲבוֹדַת כַּפַּיִם מְעַיֶּפֶת.	☐	☐	
תַּלְמִידָיו בָּכוּ וְהִתְפַּלְּלוּ, וְכָל בֵּית הַמִּדְרָשׁ עָצַר מְלָכָה.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: מוֹרִי וְרַבִּי,״ אָמַר, ״לָמַדְתִּי מִמְּךָ רַק חֵלֶק מִמֶּנָּה.	☐	☐	
הַכּוֹבֵס חָזַר מִלָּה בְּמִלָּה עַל אוֹתָם שִׁשָּׁה (6) הֶסְבֵּרִים שֶׁנֶּעֱלְמוּ!	☐	☐	

3. מה היה ראשון?

סיפור 82 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • 13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ רַבִּי קָם מִמִּטָּתוֹ, נָטַל אֶת יָדָיו, וּמִיָּד מִהֵר לַסְּפָרִים שֶׁלּוֹ.

□ יְלָדִים, נַסּוּ לִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל מַה שֶּׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְתָאֵר לָכֶם עַכְשָׁו.

□ וְהַכֹּל – מִשּׁוּם שֶׁהַכּוֹבֵס שֶׁהַיָּדַיִם שֶׁלּוֹ עָבְדוּ כָּל כָּךְ קָשֶׁה – דָּאַג שֶׁהָאָזְנַיִם שֶׁלּוֹ יִשְׁמְעוּ תּוֹרָה, וְהַלֵּב שֶׁלּוֹ…

□ זֶה הָיָה הַכּוֹבֵס שֶׁל הָעִיר (בָּאֲרַמִּית קוֹרְאִים לוֹ ׳קַצָּרָא׳).

□ הַכּוֹבֵס עָמַד שָׁם, יָדָיו קְפוּאוֹת מֵהַמַּיִם וְרַטּוֹבוֹת הָיוּ בִּבְגָדִים כְּבֵדִים.

לפני ואחרי

מה קרה לפני: ״רַבִּי קָם מִמִּטָּתוֹ, נָטַל אֶת יָדָיו, וּמִיָּד מִהֵר לַסְּפָרִים שֶׁלּוֹ.״?

מה קרה אחרי: ״הַכּוֹבֵס עָמַד שָׁם, יָדָיו קְפוּאוֹת מֵהַמַּיִם וְרַטּוֹבוֹת הָיוּ בִּבְגָדִים כְּבֵדִים.״?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
תַּפְקִידוֹ שֶׁל הַכּוֹבֵס הָיָה עֲבוֹדָה פִּיזִית קָשָׁה שֶׁל עֲבוֹדַת כַּפַּיִם מְעַיֶּפֶת.		
מוֹרִי וְרַבִּי,״ אָמַר, ״לָמַדְתִּי מִמְּךָ רַק חֵלֶק מִמֶּנָּה.		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה ״13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6״ על רבי יהודה הנשיא (רבי)? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: ״תַּלְמִידָיו בָּכוּ וְהִתְפַּלְּלוּ, וְכָל בֵּית הַמִּדְרָשׁ עָצַר מִלֶּכֶת.״.

ג. אילו רבי יהודה הנשיא (רבי) לא היה פועל כפי שמתואר ב־״רַבִּי חִיָּא יָצָא מִיָּד הַחוּצָה, אֶל הֶחָצֵר עִם הַגִּיגִיּוֹת.״ — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע ״אדם רגיל, שהיה נשיא חשוב ועשיר, היה שולח משרת שייתן לכובס כמה מטבעות כסף ויגיד לו ״תודה, תמשיך לכבס״.״ מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. יְלָדִים, נַסּוּ לִשְׁמֹעַ אֶת הַקּוֹלוֹת שֶׁל מַה שֶּׁאֲנִי הוֹלֵךְ…

2. אֲבָל רַבִּי יְהוּדָה לֹא יָדַע שֶׁהוּא אֵינוֹ לוֹמֵד לְבַדּוֹ!

3. תּוֹךְ כְּדֵי כִּבּוּס וּסְחִיטָה, הוּא חָזַר בְּדִיּוּק מֵהַפְּלָא עַל…

4. הוּא לֹא בָּכָה שֶׁהוּא חָלָה, הוּא לֹא בָּכָה שֶׁכּוֹאֵב לוֹ בַּגּוּף.

סיפור 82 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • 13 הפנים שנשכחו — ר' חייא החזיר 7 והכובס 6

5. הַכּוֹבֵס הִסְמִיק, הוֹרִיד אֶת רֹאשׁוֹ בַּעֲנָוָה וְאָמַר: "כֵּן, כְּבוֹדוֹ."

6. וְהַכֹּל – מִשּׁוּם שֶׁהַכּוֹבֵס שֶׁהַיָּדַיִם שֶׁלּוֹ עָבְדוּ כָּל…

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

סיפור 82 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • 13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע ״רַק כְּדַי לְהַקְשִׁיב לַקּוֹל הַבּוֹקֵעַ מֵהַחַלּוֹן – קוֹלוֹ הַמָּתוֹק שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא!״.

☐ **מכתב:** כתבו לרבי יהודה הנשיא (רבי) בעקבות ״מוֹרִי וְרַבִּי,״ אָמַר, ״לָמַדְתִּי מִמְּךָ רַק חֵלֶק מִמֶּנָּה.״.

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני ״הַכּוֹבֵס חָזַר מִלָּה בְּמִלָּה עַל אוֹתָם שִׁשָּׁה (6) הֶסְבֵּרִים שֶׁנֶּעֱלְמוּ!״.

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה ״13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6״.

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
תַּפְקִידוֹ שֶׁל הַכּוֹבֵס הָיָה עֲבוֹדָה פִּיזִית קָשָׁה שֶׁל עֲבוֹדַת כַּפַּיִם מְעַיֶּפֶת.		
רַבִּי חִיָּא יָצָא מִיָּד הַחוּצָה, אֶל הֶחָצֵר עִם הַגִּיגִיּוֹת.		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי יהודה הנשיא (רבי) פעל באירוע "הוּא פָּתַח אֶת הַסֵּפֶר, עָצַם עֵינַיִם, רָצָה לְהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַהֶלָכָה – אֲבָל..."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי יהודה הנשיא (רבי) ומן המעשה "13 הפנים שנשכחו — ר׳ חייא החזיר 7 והכובס 6" למדתי ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15